

ΑΦΗΓΗΣΗ

Πώς θα ανακαλύψουμε τον αφηγητή στο κείμενο

Ποιος μιλάει; Είναι ένας χαρακτήρας του έργου ή ένα πρόσωπο ξένο προς την ιστορία;

Έχει περιορισμένη γνώση και αφηγείται μόνο όσα υποπίπτουν στην αντίληψη του ή είναι ένας οξυδερκής παρατηρητής που γνωρίζει τα πάντα;

«Λέει» ο ίδιος την ιστορία και σχολιάζει τα συμβάντα ή τη «δείχνει», δηλαδή αφήνει τα γεγονότα να μιλήσουν μόνα τους χωρίς να παρεμβάλλει τις απόψεις του;

Οι απαντήσεις τους δίνουν τον τύπο του αφηγητή

Ο τύπος του αφηγητή

Ο αφηγητής ⇒ είναι ένα φανταστικό πρόσωπο που επινοεί ο συγγραφέας για να αφηγηθεί μια ιστορία και δεν ταυτίζεται μαζί του.

Με βάση τη συμμετοχή του στην ιστορία ονομάζεται:

• Ομοδιηγητικός:

Συμμετέχει στην ιστορία την οποία αφηγείται είτε ως πρωταγωνιστής (αυτοδιηγητικός αφηγητής) είτε ως παρατηρητής ή αυτόπτης μάρτυρας.

• Ετεροδιηγητικός:

Δεν έχει καμιά συμμετοχή στην ιστορία που αφηγείται.

Εστίαση [Ποιος βλέπει]

• Μηδενική → Ο αφηγητής ξέρει περισσότερα από ό,τι τα πρόσωπα, είναι έξω από τη δράση (παντογνώστης)
Αφηγητής > Πρόσωπα

• Εσωτερική → Ο αφηγητής ξέρει όσα και τα πρόσωπα
Αφηγητής = Πρόσωπα

• Εξωτερική → Ο αφηγητής ξέρει λιγότερα από τα πρόσωπα
Αφηγητής < Πρόσωπα

Ο παντογνώστης αφηγητής

Είναι ο αφηγητής που γνωρίζει τα πάντα, εποπτεύει τα πάντα, αλλά δεν μετέχει στη δράση, δεν είναι δηλαδή ένα από τα πρόσωπα της ιστορίας. Στον παντογνώστη αφηγητή αντιστοιχεί η αφήγηση χωρίς εστίαση (μηδενική), δεδομένου ότι αυτός δεν παρακολουθεί την αφήγηση από μια οπτική γωνία, αλλά είναι πανταχού παρών σαν ένας μικρός θεός.

Είδη αφηγητών με βάση το αφηγηματικό επίπεδο

Εξωδιηγητικός: αφηγείται την κύρια ιστορία είτε συμμετέχοντας είτε όχι.

Ενδοδιηγητικός: βρίσκεται μέσα στην ιστορία και αφηγείται μια δεύτερη ιστορία.

Μεταδιηγητικός: βρίσκεται μέσα στη δευτερεύουσα ιστορία (στη μετα-αφήγηση) και αφηγείται μια άλλη ιστορία.

Τι αφηγείται ο αφηγητής

Ιστορία ή μύθος είναι η υπόθεση του λογοτεχνικού έργου

Αφήγηση είναι ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται τα γεγονότα.

Μορφή είναι τα «υλικά» με τα οποία έχει κατασκευαστεί η

Δομή είναι η αρχιτεκτονική σύνθεση του κειμένου

Πλοκή είναι η εξέλιξη της δράσης και η κλιμάκωση των γεγονότων, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο προωθείται ο μύθος.

Αφηγηματικός χρόνος

Ο χρόνος της ιστορίας (ιστορικός/ πραγματικός) Ο χρόνος της αφήγησης / αφηγημένος

Αναχρονίες:

Αναδρομικές αφηγήσεις / αναδρομές ή αναλήψεις και

Πρόδρομες αφηγήσεις ή προλήψεις.

Ρυθμός αφήγησης:

επιτάχυνση, η παράλειψη, η περίληψη, η έλλειψη ή το αφηγηματικό κενό, επιβράδυνση.

Πώς αφηγείται;

Για να απαντήσουμε στην ερώτηση αναζητούμε τους αφηγηματικούς τρόπους, που είναι οι εξής:

Αφήγηση

Διάλογος

Περιγραφή

Σχόλια

Ελεύθερος πλάγιος λόγος

Εσωτερικός μονόλογος